

6. júla 2020

Katarína gazdinou

Na veľkom gazdovskom dvore prevzala úlohu gazdinej dvanásťročná Zoe. Pri súčasnom životnom štýle si nevieme dobre ani predstaviť, čo to v praktickom živote vtedy pre ňu znamenalo. Aké bremeno povinností toto dievča na seba vzalo. Pokým rovesníčky jej veku dnes kde – tu pomáhajú svojim rodičom pri práci, Katarína si prácu musela organizovať sama. Odteraz jej kráľovstvom bol dom, maštaľ, záhrada a hlavne veľká spoločná izba. Jej patrila aj pekáreň, ovocný sad, kurín a holubník so 1121 priehradkami v ktorých mávala približne 800 holubov.

Ako pani domu ráno vstávala prvá, s prvým zábleskom rannej zory. Vždy musela ona vstať prvá. Pri prebudení zápasila proti únave a bolestiam chrbta, aby sa znova dala do práce. „Bože môj, my dvaja prácu zvládneme!“ Hlavnou každodennou starosťou bola starosť o jedlo – raňajky, obed, večere; a nejaké prilepšenie, ktoré si robotníci odnášali so sebou na pole. Gazdiná bola paňou aj slúžkou. Platila vlastnými silami viac ako ostatní. Starosť o dobytok udával tempo celému dňu. Dojenie kráv ráno a večer bolo ťažkou prácou pre jej ruky. Katarína dobytok aj krmila aj vodila k napájadlu. Prasiatám dávala pomyje zo zvyškov predchádzajúceho dňa. V kuríne zberala vajcia. Každý deň viackrát šla k obecnej studni po vodu, ktorou sa muselo šetriť.

Do jej pracovnej náplne treba zaradiť aj práce, ktoré sa pravidelne opakovali. Každý týždeň preosiala múku, vložila do nej kvas a miesila cesto na chlieb pre celú rodinu i pre robotníkov. Pokým cesto nakyslo, zakúrila do pece. Na to potrebovala 7 - 8 otiepok dreva. Keď horúčosť dobre rozpálila kameň, odstránila popol a drevené uhlie. Potom vzala dlhú drevenú lopatu a po jednom uložila do pece 7 – 8 dobre vykysnutých veľkých bochníkov chleba. Popri inej práci čakala a asi po hodine ich vybrala krásne, nadvihnuté s nahnedlou kôrou. Ach ako sa len spočiatku bála, že sa jej ten zázrak nepodarí! Vo štvrtok chodievala na trh do Motbar, vzdialenom 15 km. Každý týždeň bolo potrebné aj prať – to sa považovalo za niečo samozrejme. Každý rok začiatkom zimy zabili prasa a niekedy aj dve až tri ... mäso bolo treba spracovať, aby bolo jedlo pre všetkých. Katarína sa postupne učila všetky ceremónie, kuchárske predpisy a nespočetné tradície. Musela sa naučiť opatrne zachádzať s dobytkom – napríklad s kravou, ktorá sa nechcela dať podojiť, pretože jej vzali teliatko. Učila sa zachádzať s ľuďmi doma i na trhu s mestskými paničkami, ktoré sa dlho jednali pri kupovaní masla a vajec. A musela sa naučiť zápasiť aj s časom, aby všetko bolo pripravené včas. Dokázala sa starať o svoje panstvo a dať každému čo mu patrilo. Katarína nebedákala pre počiatkové omyly. Naprávala ich nenápadne a pri každom sa snažila poučiť. To bola jej škola. Do inej nechodila.

„Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.“